

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Szerkesztőség és kiadóhely: **Mátyás király-tér 10. szám.**
Telefonszám 164

Felelős szerkesztő: **DR. KNÉZY LEHEL.**

Egy szám **12**
fillér.

Lapkiadó: **DR. BAJAI ERNŐ.**

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 8 pengő
Vidékre negyedévre 8

A londoni ut.

A miniszterelnök londoni utjáról hazatérve, nyilatkozott annak céljáról. Nyilatkozatának lényege az, hogy csupán előzékenységi látogatásról volt szó, hogy megköszönje Angliának azt a nemes támogatást, melyet a hágai és a párisi konferenciákon egyaránt a mi érdekeinkben kifejtett. Ha valahol, úgy a politikában vezető momentum a kölcsonös előzékenység és udvariasság, mely kétségtelenül olyan messzire is terjedhet, hogy egyik állam kormánya meghívja más állam miniszterelnökét és szívesen védégtől látja.

A ma embere azonban tudja, hogy nagy előzékenység a nagypolitikában nem szokott megnyilatkozni indokolatlanul. Vagy oka van félnie az egyik államnak a másiktól, vagy szüksége van az egyiknek a másikra.

Anglia kereskedő nép. Nincs nagyobb parancs az angol számára, mint hogy előmozdítsa mindenképpen a maga érdekét. Bármint is tiszteli Albion a magyar miniszterelnök személyét, bármilyen tisztelettel is volna Magyarország iránt, hogyha különösebb indoka a magyar miniszterelnök meghívásának nincsen, vagy nem volt, úgy aligha történt volna meg az angol kormány részéről a meghívás. De Anglia sem Hágában, sem Párisban nem exponálta volna magát mellettünk, hogyha ez szintén nem érdekébe vágná.

Ebből önként következik, hogy a magyar miniszterelnök londoni látogatása bármennyire is előzékenységi aktus volt, egyben igen fontos politikai esemény. Csak hogy Bethlen már régen megtanult valamit, amit igen kevés magyar államférfi mondhat magáról; Bethlen hallgatni tud. Nincsen és még sokáig nem lesz nagyobb erény a politikában, mint a bölcs hallgatás és a kifelé való semmitmondás.

Bármint cáfolják: a londoni ut nagyjelentőségű esemény volt. Az angol alsóházban meginterpellálták a miniszterelnököt és külügyminisztert ez ügyben, de úgy MacDonald, mint Henderson miniszterek kitértek a válaszadás elől. Nem hangoztatta egyikük sem, hogy a magyar kormányelnök londoni útja csak sablonos vendéglátás volt, sőt mindketten kijelentették, hogy a diplomáciai szokások szerint, nem hajlandók semmiféle felvilágosítást adni e kérdésben.

Ezek a nemleges válaszok a legnagyobb bizonyítékok mellett, hogy Bethlen gróf nem minden indok nélkül volt Londonban. De sejteti ezt a kisanant és a francia sajtó is, melyek közül mindkettőben az idegesség és a nyugtalanság számos tünetét észlelhetjük. Így a csorbatói kisanant konferencia nem utolsósorban azért ült össze, hogy valamilyen módon egységet dokumentáljon és főleg velünk szemben, volt magyar területen történjék állásfoglalás.

A tervezett kisanant sajtóközpont, melynek felállítására körül oly sokat viharzott az osztrák közvélemény, ugyan-

csak meglesz Bécsben. Állítólag azért, hogy egy központból egységes legyen a hírszolgálat. A cél szép, de a terv semmi egyéb, minthogy Magyarország és a magyar miniszterelnök kétségtelen nagy külföldi sikerét, szükség szerint egy új hazugsághadjárral gyengítsék és diszkreditálják. Ma azonban már más időköt élünk, semmint hogy a külföldi államok hitelt adjanak va-

lamilyen rágalomnak. Ez a terv azonban aligha ronthat bármit is a miniszterelnök sikerén és azon az angol barátságban, mely kifejlődött a két ország között. Mi elhiszük a félhivatalos jelentéseknek, hogy Londonban semmi sem történt, de tudjuk, érezzük, hogy igenis sok minden történt, aminek gyümölcsét rövidesen valamilyen formában majd élvezhetjük is.

A megye Trianon ellen.

Dr. Kőszeghy Mihály c. kanonok, mélykúti plébános beszéde.

A legutóbbi megyegyűlésen ugyan-csak megemlékeztek a trianoni békeszerződés aláírásának tíz éves évfordulójáról. A múltban minden esetben dr. Kovács Huszka Ferenc kamarás-erdői plébános, örökös tag mondotta ezeket a hazafias beszédeket sok nemes érzéssel, lendülettel. Az idén dr. Kovács Huszka plébános, a jó nevű növénytudós beteg lévén, — most dr. Kőszeghy Mihály címz. kanonok, mélykúti plébános mondotta el a tiltakozó beszédet hasonló nemes hazafias érzéssel.

A szép beszédet alább teljes szövegében közöljük:

— A főispán Ur Ö Múltóságának bizalmából engem, a tekintetes Törvényhatóság igénytelen tagját ért az a megtisztelő megbízás, hogy e nagy történelmi multu vármegye csonka törvényhatóságának nevében tiltakozó szavaimat elmondjam a trianoni égbekiáltó igazságtalanság ellen, mely 10 év előtt, 1920. június 4-én új ezredvének jövőjébe tekintő nemzetünket oly gyászosan homlokra ütötte, mint Dávid parittyájának köve a filiszteus óriást, Goliátot.

— Égbekiáltó igazságtalanságnak nevezem ezt a trianoni kénszeregyezséget, mert fordítottja, sőt egyenesen kigunyolása mindannak, amit 1) a történelmi igazság tisztelete, 2) az emberi jogok parancs szava, 3) a hadviselő felek becsületudása nemzetek között megkíván.

— Nem a legkiméltelenebb arculcsapása-e a történelmi igazságnak az a vád, hogy a magyar nemzet bűnrészese, sőt kifejezetten provokálójá volt a világháború kitörésének? ... amikor már az októberi forradalom után köz tudomásu lett, hogy ennek a gyászos emlékü u. n. ószirózsás forradalomnak legnagyobb és legértékesebb áldozata éppen gróf Tisza István volt az, aki még a legutolsó korona-tanácsban is, melyen a kocka el volt vetve, kimondottan háboru ellen foglalt állást.

— Ezen igazságnak élő tanuja, leg-hitelesebb ipertpretálójá lehet törvényhatóságunk nagyrabecstült felsőházi képviselője, Latinovics Endre ur Öméltósága, aki az összeomlásig Magyarország nagy miniszterelnökének, gróf Tisza Istvánnak titkára volt.

— Igaz, hogy amikor a hadtizenet megtörtént, a királynak nem kellett a véres kardot eredménytelenül végighordoztatni az országban, mint elő-

jeinek, II. Lajosnak a mohácsi csata előtt, mert az országnak minden ép-kézláb katonája mint egy ember sorakozott, „éljen a háboru” harci riadó alatt a haza megmentésére.

— Ez azonban a hadtizenet után — nem háboru provokálás, hanem a magyar nemzet veleszületett vitézségének újabb eklatáns történelmi példája volt.

— A jog parancsszava pedig az, hogy: suum cuique, mindenkinek megadni és meghagyni a magáét.

— Ezzel ellentétben Trianonban a természetjognak éppen ezt az altáját; hogy mindenkinek a magáét — tiporták el a történelemben eddig szinte példátlan önkénnyel, amikor szétrombolták az ezeréves határokat, szétszabdalták a nemzet testét és odadozták azoknak a martalócoknak, kik a „kis ántántnak” neve alatt a magyar haza husán felhíztak.

— Magyarország határainak ez a könyörtelen szétrombolása neccak azért sújtott bennünket oly mélyen, mert igazságtalan volt, de azért is, mert az ilyen hóhér eljárás homlokegyenest ellentétben állt a magyar nemzet ezeréves nobilis mentalitásával.

— A magyar nemzet az ő történelmi határain túl idegen országrészek földjére sohasem aspirált, hódító politikát sohasem folytatott, még akkor sem, amikor hatalma delelőjén hazánk dicső nagy ősei, azok az egetrázó viharok, a költő szavai szerint Európa homlokán tomboltak. Annaira nobilis volt az ő gondolkodásában, annyira nobilis az ő politikájában, hogy az országhatárokat nem tágitani, hanem, azokat csak megtartani akarta. És ezért érzi olyan érzékenyen, hogy vele Trianonban elbántak. (Ugy van!)

— És én egész bátran merem felvetni a kérdést itt a tekintetes Törvényhatóság plénuma előtt, hogy amikor a természetes határok helyett természetellenes határokat húztak a nagy magyar síkság jeltelen rónáin keresztül, — akad-e csak egy igaz magyar is, aki ezeket a határokat komolyan vette? — Mindegyikünk csak úgy gondolkozhatott, hogy ez a határkijelölés egy egyszerű ráíjesztés a magyar nemzetre, egy büntető expedíció, amit, akik cigarettafüst, boros poharak, és teljes geográfiai tájékozatlanság közepette ledér könnyelműség hevében megcsináltak: — eltarthat kettő legfeljebb három esztendeig.

— Pedig azóta már tíz esztendő mult el! De hogy a második tízet nem érik meg, arról kezeskedik a történelemnek megcáfolatlan bizonyosága, hogy az igazságosságnak fel kell támadnia.

— Tekintetes törvényhatóság! ennek a háborunak végét a közép-európai front összeomlása okozta — hogy ez miért, vagy hogyan történt? azt most hagyjuk. Azzal ne idegesítsük magunkat. Egy azonban bizonyos, hogy ebben a háboruban sem győzők, sem legyőzöttek nem voltak, legkevésbé voltunk legyőzöttek mink, akik a háboru kezdete óta mindig idegen országok területén álltuk a tüzet: éppen ezért égbekiáltó igazságtalanság, hogy felettünk, de nélkülünk itélkeztenek és diktáltak ránk a kénszerebékét még hozzá olyanok, akik közül az egyik a háboru eleje óta hitszegő volt és áruló, a másik gyáva, a harmadik meg királygyilkos.

— Csoda-e hát tekintetes törvényhatóság, hogy ez alatt a 10 év alatt a háboru köde nehezedett a nemzet lelkére: elvesztette lelke vidámságát; költői csak elégiákat sirnak, vagy túrelmetlen irredenta hangok pattognak le lantjuk hurjain? Ez a nép és jelesül a mi kedves Bácskánk, mely talán legjobban érzi a Trianon átkát, — csoda-e, hogy a mi kedves Bácskánk, melynek vendégszeretete nóta és hegedűszó mellett a magyar társadalmi életben közmondásossá vált, most kedveszegetten hallgat és busul.

— És én nagyon meg tudom érteni ott a magyar parlament mellett felállított Kossuth szobornak mélabus alakjait, mert a magyar szabadságnak heroszai nem ilyen megtépzott szárnyu Turul madár vergődése alatt képzeltek el a magyar haza függetlenségét...

— Tekintetes Törvényhatóság! a nemzetek felett örökös isteni igazságnak közvéleménye az, hogy akik magukat jogtalanul felmagasztalják, — megalázzódnak és akiket megaláztak, azokat éppen ők maguk felmagasztalják, ami politikai nyelven szólva annyit tesz, hogy akik a békeparancsot ránk erőszakolták, azok maguk csinálják is azt vissza.

— Bátorodom tehát indítványozni, mondja ki határozatilag a tekintetes Törvényhatóság, miszerint feliratól intéz a Népszövetséghez és a kormányhoz, melyben bejelenti tiltakozását a trianoni kénszeregyezés ellen és követelését a régi ezeréves határok visszaállítására iránt, hogy akik elvették, adják vissza nekünk megegyezve ezt a drága magyar földet, mert így követeli azt az eltiport jogrend visszaállítására, a népek közötti nemzetközi egyensúly helyreigazítása és Európa békéje. És én éppen ezen vitális okoknál fogva nemcsak merek binni, hanem igenis szívem minden dobbanásával, meggyőződésem megdönthetlen erejével hiszek Magyarország feltámadásában. Amen.

A lendületes szónoki hévvel előadott beszédet a bizottsági tagok megtapsolták és a szónokot megjelenezték.

Vizsgaajándéknak legértékesebb egy jó fényképezőgép.

Lemezek, filmek, papírok, kellékek stb. állandóan a friss minőségben kedvező részletfizetésre kapható

Városi Drogériában, Baja Vörösmarty Mihály-utca 1. szám. — Telefon 350.

Szőlőben és gyümölcsösben fellépő lisztharomtat betegség ellen kedvezményes áru SULFAROL-t, használjunk, melyet fél százalékos arányban a bordói léhez keverünk. Főraktárban beszerezhető:

Városi Drogériában Baja, Vörösmarty Mihály-u. 1. — Tel. 350.

Dr. Szabovljevics Dusán alispán javaslatára a beszédet teljes szövegében megörökítik a vármegye annaleiseiben s a tiltakozó felirat szövegét a kormányhoz is eljuttatják.

Angolország kölcsöne Magyarországnak.

A csehországi lapok bőségesen foglalkoznak Angolország és Magyarország közeledésével. Leszölik a csehszlovák külpolitikát, amely lemarad minden eseménytől, mint a régi bécsi diplomácia. A Narodní Listy megállapítja, hogy Magyarország Csehszlovákiával szemben vitte keresztül a hági megegyezés megváltoztatását, mert Magyarország mögött nagyhatalmak álltak. A lap levonja azt a következtetést, hogy Csehszlovákiának nem az összes nagyhatalmak a barátai. Ha Olaszország 100 százalékgig áll Magyarország mögött, ezzel Magyarország hatalmas barátainak sora nincsen kimerítve. Olaszországnak ez elsősorban politikai érdeke, amely Mussolininak dik-tálja a Magyarországgal való szövetséget. Angolországnak például ez tisztán gazdasági érdek, amely oly erős, hogy a szocialista rendszer az arisztokrata diktatúrát is támogatja. A lap továbbá megjegyzik, hogy a háború utáni politika fundamentumai megváltoztak s nem az érzelmeik, hanem csakis az érdekek érvényesülnek a külpolitikában.

Nem kell bevárni a záróünnepélytannak a diáknak, aki el akar utazni.

A vallás és közoktatásügyi minisztérium rendeletet adott ki, amely szerint mindazok a tanulók, akik az évvégi nyilvános összefoglalások befejezése után vidékre akarnak utazni, az iskolából elbocsátandók, a záróünnepélyen való részvétel alól felmentést nyernek. Bizonyítványukat és értesítőjüket meghatalmazottjuk veheti át s beiratkozásukat is meghatalmazottjuk közvetítésével végezhetik.

Egy bécsi lap szerint Albrecht főherceg morganatikus házasságot kötött.

A bécsi Stunde megint fantasztikus hírt közöl Albrecht kir. herceg állítólagos házasságáról. Beavatott körökben az a hír terjedt el — írja a lap —, hogy Albrecht kir. herceg, aki tudvalegőleg néhány héttel ezelőtt Dél-Amerikába utazott, közvetlenül elutazása előtt csendben és titokban megesküdött azzal a társaságbeli hölgygel, akinek személye ellen anyja, Izabella kir. hercegnő ellenállása irányult. Egy magyar diplomáciai tisztviselő elvált feleségéről van szó született Fernbach leányról, aki Budapest legelőkelőbb társasá-

hoz számít. A kósza hírek azt is tudni vélik — írja a Stunde —, hogy Albrecht kir. herceg házasságkötése Magyarországon kívül történt meg. A kir. herceg és felesége az esküvő után — hír szerint — azonnal Dél-Amerikába utaztak.

Érdekes, hogy ugyanez a kósza hír járja már hetek óta Budapesten is. Az említett hölgy szabadkai születésű és úgy tudják, hogy a főherceg kedvéért vált el férjétől, aki egy balkáni állam fővárosában magyar követ.

Felülvizsgálják a tanácsköztársaság alatti magatartásuk miatt elbocsátott volt Máv. alkalmazottak fegyelmi ügyeit.

A kereskedelemügyi miniszter bizottságot alakított azoknak a fegyelmi eseteknek megvizsgálására, melyek a tanácsköztársaság alatti magatartásból kifolyólag elbocsájtással nyertek befejezést.

Az érdekelt volt Máv. alkalmazottak a felülvizsgálatot önmaguk kérhetik mindazon esetekre vonatkozólag, melyekben szerintük a fegyelmi határozat túlzottan szigorú volt és az elkövetett vétséggel arányban nem állott.

A bizottság indokolt javaslata alapján a kereskedelemügyi miniszter az egyes esetekben külön-külön fog dönteni arra nézve, ne tétessék-e legfelsőbb helyen előterjesztés megfelelő kegyelmi intézkedés iránt.

A bizottság elnöke Hieronim Pál

min. tanácsos, a m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőség vasuti osztályának főnöke.

A kereskedelmi miniszter rendeletben hívja fel az érdekelteket, hogy amennyiben a tanácskormány alatt tanusított magatartásuk miatt velük szemben hozott elbocsájtó fegyelmi határozatot magukra nézve sérelmesnek tartják, úgy a bizottság által leendő megvizsgálás, valamint az esetleges kegyelmi intézkedés engedélyezése iránt előterjesztett és behatóan indokolt kérvényüket a bizottság elnökéhez címezve, legkésőbb f. évi december 31-ének déli 12 órájáig a Máv. igazgatóságánál Budapest, VI. Andrassy ut 75. (l. em. 175) nyújtásuk be.

Franciaország elejtette a kisantantot?

Páris és a Habsburg-kérdés. — Miért cáfolta meg hetek óta tartott művihar után a kisantant csorbatói konferenciája az Ottó-puccs híreit?

A kisantant csorbatói konferenciája, heteken át rendezett művihar és a rémhírek sorozatának terjesztése után azt a meglepetésszerű kommunikét adta ki, hogy nem kell tartani Ottó budapesti puccsától. A kisantant szövegében álló hírszolgálati szervezetek működését és a csorbatói kommunikét egybevetve, meg lehet állapítani, hogy Benes sajtóügynökei a csorbatói konferenciát megelőzően azért kitéríték tele a világot az Ottó-puccs híreivel, hogy Benes megállapíthassa, milyen módon reagálnak az egyes nagyhatalmak ezekre a hírekre. Szóval Benes kísérleti léggömböket bocsátott fel és ezek kedvezőtlen szel-lelezték. Ennek a kedvezőtlen szel-ljárásnak a következményeit Benes levonta és a kisantant konferenciája harcias határozatok helyett helyesebbnek tartotta kinyilatkoztatni, hogy a puccs Magyarországon nem aktuális.

Diplomáciai körökben rámutattak arra, hogy Franciaország ma már politikája szempontjából nem tulajdonít a kisantantnak akkora fontosságot és jelentőséget, mint tavaly két év előtt. A kisantant államai, valamint Lengyelország röviddel ezelőtt még Franciaország közép-európai csendőrei voltak. Franciaország abban a hitben élt ugyan-is, hogy ennek a négy államnak támogatásával biztosíthatja magának az európai hegemoniát. Az események azonban azt mutatták, hogy Franciaország

feltevése helytelen volt. Mussolini ugyanis rendkívül ügyesen kontrakarizozta Franciaország diplomáciai terveit. Először Magyarországot nyerte meg az olasz politika számára és ennek ellenében megerősítette Magyarország pozícióját. Igen ügyesen dolgozott Mussolini Romániában is. Valahányszor Jugoszlávia és Csehszlovákia akcióba akartak lépni Magyarország ellen, Románia közölte a belgrádi és a prágai kormányokkal, hogy az úgy a román kormányt nem érdekli. Evvel a kisantant fellépése Magyarország ellen minden alkalommal kubaesett.

Mussolininak sikerült a Balkánon Albániát, Görögországot és Bulgáriát is bevonni az olasz blokkba.

Ezzel szemben Jugoszlávia egyre kelemetlenebb szövetségessé vált. A belgrádi diktatúra nem hozta meg az ország konszolidálódását. Ellenkezőleg a belgrádi terror fokozza az elégedetlenséget és Jugoszláviában minden pillanatban kitörhet a forradalom. Érthető tehát, hogy Franciaország új, az eddigieknél megbízhatóbb szövetségest keres a Duna mentén. Briand Magyarországot szeretné megnyerni, ha másként nem megy, úgy esetleg a Habsburg-kérdésben elfoglalt elutasító álláspont revíziója árán is.

Benes a felbocsátott léggömbök szignalizálása alapján rájött arra, hogy Párisból kedvezőtlen szelek fújnak és ezért maradt el a kisantant harcias állásfoglalása.

Szenzációs hatású Jorga tanárnak a cikke, amelyben azt írja, hogy a királykérdés Magyarország belső ügye s abba egy állam sem avatkozhat bele.

Pótdíjat kapnak a fegyveres örestületek.

A képviselőház ülésén törvényjavaslatot nyújtottak be a honvédség és egyéb fegyveres örestületek pótdíjáról. A javaslat szerint honvédség, vám-, folyamőr-ség, csendőrség és méneskar tagjai, az állami rendőrségnek fegyver-és egyenruha viselésére jogosult tagjai, orvosai és detektívjei, valamint a szerzett jogon katonai rendszerű illetmények élvezetében álló más személyek részére az állami költségvetésben erre a célra előirányzott fedezeten belül az egyes testületek jellegének megfelelő elnevezésű pótdíjakat az egyes esetekben korpótdíjakat állapíthatnak meg. Az engedélyezendő pótdíj, illetve korpótdíj bizonyos feltételek mellett, így a szolgálatban töltött 40 év, a 60 év betöltése, valamint a mindenemű szolgálatban alkalmatlanná válás esetén a nyugdíjba beszámítható, a pótdíj és a korpótdíj bizonyos esetekben az övezgyi nyugdíj megállapításánál is figyelembe veendő.

Az államrendőrségi tisztviselők és őrszemélyzet által teljesített különleges szolgálatok után szedett olyan díjakat, mint a felügyeleti, ellenőrzési, stb. díjak, amelyeket eddig a költségvetésben elő kell irányozni és a kormány az ekként befolyó bevételeit az említett testület pótdíjának, illetve korpótdíjának feezésére fordíthatja.

Mezőgazdasági szemle.

A magyar-oszták kereskedelmi pótegyezményt a két kormány aláírta, érvénybe akkor lép, ha az osztrákok a jugoszlávokkal is megegyeztek. Új intézkedés, hogy nem, mint eddig a 110 kgr-os sulyu sertés viheto vámmentesen Ausztriába, hanem a 130 kgr-os sertés.

Ez a kisgazdákat fogja súlyosan érinteni, mert azok sajnos általánosságban nem hiszik, hogy nagy sulyra állhatjuk. A szedett sertés tehát nehezebben lesz kivehető, ami a kisgazda helyzetét rontja.

A sertésárak egyelőre lefelé szállnak, de remélhető, hogy 2-3 hónap múlva javulás lesz e téren. Szarvasmarha kivitelünk Olaszország felé heti 4-5000 drb. Áruk ottan pl. a II-od rendű üszőnek kgr-ként 3'60-380 líra, ami 1'14-118 pengőnek felel meg. Egy elsőrendű ökör ára kgr-ként 4'40-470 líra, ami 1'32-142 pengő. Elég szép ár és ezért gazdáinknak pillanatnyilag a szarvasmarhák hízalását, feljavítását ajánljuk. Szemben a sertéselhizalással, amely téren, ismételjük, csak öszszel remélhető javulás.

Érdekes adatokat közölhetünk a Budapestre vitt tej mennyiségéről; felvitett 1930 május havában 12.150.060 hl-er tej. Ebből forgalomba hozott 9.637.588 hl-er, feldolgozottat 2 millió 266.357 liter. Budapest tejfogyasztása fejéknént és naponként 0'37 liter. (Az elmúlt években 0'27 liter volt, emelkedés, tehát 40 százalékg.)

A mezőgazdasági termények ára pl. Szegeden: buza 22-22'20, Makón 22, Vásárhelyen 21'50, rozsert Szegeden 10 P, tengeriért elérik érdeklődés mellett 13 pengő. Makón 12'50, Orosházán 12'50 P pengőt fizettek.

A baromfiárak (Aiföldön) a következők voltak: nagy csirke kgr-ként 1'85-1'90 P, közepnagyságu csirke 1'70-1'80 P, rántani való 1'50-1'70 P, levestyuk 1'40-1'60 P, kacsa 1'40-1'50 P, fiatal liba 2 pengő. A tojás ára alacsony: 6-6'5-7 fillér.

A vajárak szilárdulnak. Romániában a buza 400 lei, ami 13'60 pengő.

Bajai Cementárugyár R.-T.

B A J A.

Gyártelep: Világos-u. 8. (Állatvásártér.)
Iroda: dr. Bajai Ernő, Haynald-utca 13 — Telefon 225.

Ajánlja kitűnő minőségű gyártmányait:

MOZAIKLAPOKAT, CEMENTLAPOKAT, CEMENTCSEREPET, KUTGYÜRÜKET, CEMENTCSÖVEKET minden méretben, BETONKERITÉSEKET és mindenféle CEMENTÁRUT. — MŰKÖMUNKÁK szakszerű kivitelben. — Állandó raktáron: USZÓDI DUNA-KAVICS, PORTLAND-CEMENT, MŰKÖZUZALÉK, CEMENTFESTÉK.

Gróf Zichy Bódog-tér 4 sz. házban
30 év óta üzemben volt

pékműhely
lakással és üzlethelyiséggel kiadó.

HIREK.

Beiratás a női felső kereskedelmi iskolában. Az 1930-31. iskolai évre július hó 2-án d. e. 8-tól 12-ig írjuk be a tanulókat. A tanulók lehetőleg szülei, vagy szállásadók kíséretében jelentkezzenek. A beírásához szükséges okmányok: a születési anyakönyvi kivonat, az utolsó iskolai bizonyítvány és újraoltási bizonyítvány. Az I. évfolyamba azok iratkozhatnak, akik a közép- vagy a polgári leányiskola negyedik osztályát eredményesen, javított vizsgálat vagy ismétlés nélkül végezték el és 17 évnél nem idősebbek. Utóbbiak azért jelentkezhetnek, de korengedélyt kell kérniük. A beírásnál mind-egyik tanuló 51 P. 70 f-t fizet. A díjak átvételét az ellenőrző könyvecskében nyugtatjuk. (Igazgatóság.)

A malomtulajdonos balesete. Ingusz Jenő 37 éves nagybaracska malomtulajdonost könnyebb baleset érte vasárnap délután hat óra tájban. A lakásán neki esett az ablaknak, amelynek üvegszilánkjai a jobb karján elváltak az ereket. A mentők megyei autója a Bajára szállította a Róna-féle szanatoriumba.

A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlanok vagyonszállásába fejében fizetendő buza árat a földművelésügyi miniszter 21 pengőben állapította meg. A pénzügyminiszter a malomok által júniusban természetben megkeresett gabonának az általános forgalmi adó alapjául szolgáló átlagos árat métermázsáncént a következőképpen állapította meg: buza 21, rozs (kétszeres) 10, árpa 13, tejeri 11, zab 12, köles 9, tatárka, ocsu (konkoly) 8 pengő.

Áthelyezések a megyei tisztviselőkarban közszolgálati érdekből. Bisztrai Balku Gyula főispán a közszolgálat érdekében az 1929 évi XXX. tc.-ben biztosított jogánál fogva Trukka Józsefet, a jánosalmi szolgabíróhoz beosztott szolgabíró, th. főszolgabíró szolgabírói minőségben a bácsalmási szolgabíróhoz, Szalay Frigyes bácsalmási szolgabíró aljegyzőként a központba a megyeházára és dr. Szalay Tibor központi aljegyzőt a jánosalmi szolgabíróhoz szolgabíróvá osztotta be szolgálatát.

Baleset fűrés közben. Vasárnap délután a Pestmegyei Leccsapó és Öntöző Társulat bajszentistváni csatornaszakaszában fűrészt egy csoport gyermekek Krim Antal 9 éves harmadik elemista tanuló, akinek a ballábát fűrés közben a csatornába dobott üvegcserepek súlyosan megsértették, csaknem egészen átvágták. Az esethez kihívták a mentőket, akik a helyszínen első segítségnyújtásban részesítették, majd a kórházba szállították. Bekötés után a lakására szállították a kislit.

A Hentes-utca is kövezet kéri. Közöltük már azt az akciót, amit a Mátyás király tér lakói indítottak a tér kövezetelésére. Most egy headványt is fognak benyújtani a városhoz, amelyet a tér lakói, az OTI-n, törvényhatósági bizottsági tagokon, bírón, ügyvédeken, orvosokon kívül a kincstári bérház összes lakói is aláírják s ebben kéri a tér kikövezését. — Ugyancsak a Hentes-utcalak ma azt kérték tőlünk, hogy tegyük szövé, hogy éppen a legutóbbi Hentes-utcai tűz ténny indokoltá, amikor a tűzoltók alig tudták az utcába szerelvényeikkel bejutni, — hogy a Hentes-utcat is kikövezzék a belvárosi főutvonal utca és terek újból kikövezése után visszamaradó régi kövel.

Székrekedésről, emésztési zavarokról, gyomorégésről, vértódlásról, fejfájásról, álmatlanságnál, általános rosszullétről ígyunk reggel éhgyomorral 1 bohár természetes „**Ferenc József**“ keserűvizet. A belorvosi klinikákon szerzett orvosi tapasztalatok szerint a **Ferenc József** viz abszolút megbízható hashajtó enyhe hatásánál fogva. **Ferenc József** keserűviz gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerzetekben kapható.

Ujabb áresések a terménytözsde-n. A terménytözsde-n újabb külföldi áresések nyomán tegnap is ellanyhult az irányzat s a terménycikk újabb áreséseket szenvedtek. A készrúpiacra az újabb amerikai buzakrach oly riadalmat okozott, hogy a buzából egyetlen egy tételt sem lehetett eladni. A forgalom a többi piacokon is oly csekély volt, hogy a hivatalos tözsdeidő alatt egy-egy tétel rozs, árpa, zab cserélt gazdát. A hivatalos árjegyző bizottság a buza árjegyzését 30, a rozsét 35 a takarmányrépát 25, a tengeriét pedig 25 fillérrel szállította le.

Bajszentistván átcsatolásáról szóló törvényjavaslat az országgyűlés felsőháza előtt. Miután az országgyűlés elfogadta a Bajszentistván községnek Baja városába való beolvastásáról szóló törvényjavaslatot, utána a Ház az elfogadott törvényt megtárgyalás és elfogadás végett az országgyűlés felsőháza pénteki ülése elé terjesztette, de letárgyalására nem került sor s így azt csak a keddi ülésén fogja letárgyalni a felsőház.

Felemelt vámok. Ma kiadott kormányrendelet felemeli a kávé, tea és a fahéj vámját. Ezentul a vám métermázsáncént nyerskávénál 200, pörkölt (örölt) kávénál 260, kávéforgalom számára csomagolt (egy kilogramm és annál kisebb) teánál 500, más csomagolásban 320, öröletlen fahéjnal 400, örölt fahéjnal 800 aranykorona.

Rendelet az ablakokban és erkélyeken elhelyezett virágokról. A Virágos Budapest—Virágos Magyarország mozgalom megindulásával a belügyminiszter most rendeletet adott ki az ablakokban és erkélyeken elhelyezett virágokról. A rendelet szerint a házak ablakában és erkélyén virágtartó ládákat és cserepeket úgy kell elhelyezni, hogy azok ott szilárdan álljanak, illetőleg onnan le ne eshessenek. A házak utra, tere néző ablakaiban és erkélyén elhelyezett virágokat csak este 9 órától reggel 8 óráig szabad öntözni olyképpen, hogy az öntözés a járókelőknek alkalmatlanságot, illetve kárt ne okozzon. Aki a rendelet ellen vét, az kihágást követ el és megbüntetik.

Az OMKE a jugoszláviai utlevélkorlátozások ellen. A jugoszláv kormány a Magyarországra való utazást korlátozta és évente csak egy alkalommal ad engedélyt jugoszláv állampolgároknak, hogy Magyarországra utazzanak. Ezt az intézkedést még oly módon is ellenőrzik, hogy a tilalmat a Magyarországon át való utazásokra is kiterjesztették, nehogy jugoszláv utasok a korlátozást kijátszhassák. Természetes, hogy ez az utazási korlátozás a magyar kereskedelem szempontjából rendkívül káros, mert a jugoszláviai üzletfelek nem jöhetnek Budapestre és így inkább Bécsben, vagy olyan városokban vásárolnak, ahova bármikor zavartalanul utazhatnak. Az

OME most a külügyminisztériumhoz fordult és fölkérte a kormányt, hogy diplomáciai úton tiltakozzon a jugoszláv kormánytól a magyarországi utazásokra vonatkozó tilalom ellen.

SPORT.

A Bajai Turul revansot vett a Pécsi Vasutas Sport Klubon.

Vasárnap délután fél 6 órakor Baján a Patak-utcai sporttelepen játszották le az alosztályi bajnokcsapatok az elődöntő második fordulóját. A múlt vasárnap Pécsen játszott ez a két csapat, amikor is a PVSK. döbbenetes gólarányban 11:1 (4:1) győzte le a Bajai Turul jóképességű csapatát. A tegnapi második forduló igazolta azok felfogását, akik irreálisnak tartották a pécsi eredményt, mert a két csapat teljesen azonos minőségű. Tegnap délután 1:0 (0:0) arányban győzött is a Turul s ezzel a minimális góldifferenciával reparálta multheti gyászos vereségét.

Nem hagyhatjuk azonban szó nélkül a közönség magatartását, amely a múlt heti vereség feletti elkeseredésében tette, sőt botokkal inzultálta a pécsi futballistákat a játék befejeztével.

Valahogyan furcsán fest az, hogy a zöld gyepen való vereséget avval torolja meg a publikum, hogy botokkal megveri a játékosokat. A sportszervező soha nem ragadhat senkit annyira el, hogy ilyen meggondolatlan ságra vetemedjék. Az egyesületnek és tagjainak kellene a saját publikumát úgy nevelnie és megrendszabályoznia, hogy ilyen botrányos jelenetek máskor elő ne forduljanak, amikbe a rendőrségnek kell beavatkoznia és szétválasztania a verekedőket, helyesebben a bajai publikum botlásaitól megvédeni a vendég játékosokat.

A játék maga is igen erőszkolt és rámenő volt, amit a Turul diktált Matkovics kivételével. Matkovics végig fair-en játszott. A közönség nem volt megalégedve az 1:0-as mutatkozó győzelemmel s fényes revansot akart vétetni a pécsieknek. A pécsiek azonban fegyelmestelen és jól játszottak. A publikum a bírót okozta egy-egy sikertelen akciót és sürin hangzottak el a bíróra tett megjegyzések. A végén az igazalom a közönségre is áterjedt és a fentebb közölt sajnálatos verekedésben robbant ki. Ezek után várjuk meg, hogy mi lesz a pécsi lapoknak a véleményük Bajáról, illetve a Bajai Turulról. Mindenesetre kár a bajai futball nyugalmas jó hírnevét ily természetesen menekültek autón a városon át, mintha csak attól tartottak volna, hogy ildözik őket. Ha pedig az egyesület nem tudja a közönséget megrendszabályozni, akkor vegye igénybe erre a célra a karhatalmat, amely most is azonnal rendet teremtett.

Zsákot,

ponyvát olcsó szolid árban kölcsön ad

Schön Márk

Baja, Zichy Bódog-tér 2. (Kakas bolt)

Toth Kálmán szoborral szemben.

Versenyárgyalási hirdetés.

Baja thj. város polgármestere a 11336/kig. 1930 sz. alapján nyilvános versenyárgyalást hirdet a bajai köz-kórház tüdőbeteg pavillonjának padlásterében létesítendő személyzeti lakások alábbi munkáira. Éspedig:

I. Bontási, kőműves, beton, válaszfal és rabitz munka.

II. Acsmunka,

III. Tetőfedő munka,

IV. Bádógos munka,

V. Asztalos, lakatos, mázó, üvegesmunka.

VI. Lapburkoló munka.

Ajánlatot tehet minden magyar honos, törvényes képesítéssel bíró vállalkozó. Akinek törvényes képesítése nincsen, köteles ajánlatában megnevezni azt a törvényes képesítésű egyént, aki a munkát tényleg végre fogja hajtani. Erre vonatkozó nyilatkozatot a képesített egyén részéről az ajánlatához csatolandó, az ajánlat és költségvetés ő általa is szabályszerűen aláírandó.

Ajánlat csakis a városi mérnöki hivatal által kiadott eredeti úrlapokon tehető még pedig oly módon, hogy ajánlattevő a költségvetési úrlapokat a választási és versenyárgyalási feltételekkel az ajánlati lappal és a jelen versenyárgyalási hirdetéssel összefüve, lepecsételve, a megjelölt helyeken két tanu előttemezésével aláírja és a feltételek szerint szabályszerűen felbélyegezve zárt, sértetlen borítékban benyújtja. A borítékba helyezendő ezenkívül a szabályszerű bantpénz letétét igazoló letéti nyugta is. A boríték külsejére a következő szöveg kerüljön:

„Ajánlat a bajai köz-kórház tüdőbeteg pavillonjának padlásterében létesítendő személyzeti lakások munkáira. Az ajánlatokat 1930. évi jul. hó 15-n d. e. 11 óráig kell Baján a városi iktatóhivatalban (földszint 33. sz.) benyújtani. Az ajánlatokat déli 12 órakor a beérkezés sorrendjében bizottság bontja fel. Ugyanezen időpontig kell az ajánlati végösszeg szerinti szabályszerű bantpénzt Baja város pénztáránál letenni. Ajánlattevők, vagy megbízottaik a felbontásnál jelen lehetnek. Bajaiak csak személyesen, vidékiek postán is beküldhetik ajánlataikat, de úgy, hogy azok legkésőbb a fent jelzett időpontig beérkezzenek, mert később érkezett, vagy más irányban szabálytalan ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Műkö-

lépcsők
lábazatok
sirkövek
sirkertések
sirkurkolások

legszebb kivitelben jutányos árban szavatossággal készít

Grünhut és Társa

Telefon 160. — Városi iroda: Türr István-ucca 5.

U-R-A-N-I-A

1930. június 2-án, szerdán d. u. 6 s este fél 9 órakor.

KRISZTINA.

Rege a mesebeli hercegnőről és a szegény leányról 10 felv.-ban. Fősz.: Janet Gaynor, Charles Morton és Rudolf Schildkaut.

TOMMX a cowbolyok koronázatlan királyának felléptével.

A puskaportorony ostroma

Rendkívül érdekes és izgalmas filmremek 6 felvonásban. Valamint.

MAGYARORSZÁG.

Magyarország legszebb helyeit filmezték le és azt egy csokorba szedve ányújtjuk a magyar közönségnek. Az esti előadások a kertben tartatnak meg.

ETERNIT
anyageladási és
tetőfedési
vállalat.

Telefon: 290.

ETERNIT UDVAR

BAJA,
BUDAPESTI-UT

Az űrlapok a városi mérnöki hivatalban megkezdett ivenként... filléért szerezhetők be, vagy postán utánvétellel kérhetők. Ugyanott megtekinthetők a tervek (minták) és a kiírási művelet a hivatalos órák alatt. Ajánlat tehető az összes munkacsoportokra együttesen is, de bármelyikre külön-külön is. Az I. csoport feltétlenül egy vállalat tárgyát képezi, míg az V. csoport szétbontható szakmák szerint is. Építető fenntartja azt a jogát, hogy egyes munkacsoportokat a versenytárgyalás után belátása szerint mérlegelve együttesen vagy külön-külön adjon vállalatba.

Megjegyzés: a munkákat szeptember hó 15-ig teljesen be kell fejezni.

Baja, 1930 évi június hó 28-án.

Dr. Puskás Dezső s. k.
Polgármester h.

Rádió

Hétfő június 30.

3:00: Piaci árak és árfolyamhírek.
4:00: Asszonyok tanácsadója.
4:45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek.
5:00: Tót-magyar nyelvtanítás. (Ernyey József).
5:30: Szikszai Horváth és cigányzenekarának hangversenye.
6:15: A genfi futballtorna keretében az Újpest-Real Union Irun spanyol futbalcsapat mérkőzésének helyszíni közvetítése Genfből. Konferál Mamusich Mihály dr., a Nemzeti Sport főmunkatársa.
8:00: Német nyelvtanítás. (Szentgyörgyi Ede dr.)
8:15: Gramofon-operaelőadás.
Utána kb.
10:00: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
Majd Pataki-jazz a margitszigeti Spolarich-étteremből.
TELEFONHIRMONDO: A műsor egész nap azonos a rádióval.

Jun. 30-tól jul. 7-ig.
reggel 6 óráig

Dr. Makray László
Gyarmati Emil

gyógyászati munkája tartó
orvosi szolgálatot.

szárazgyógyászat
szárazgyógyászat
szárazgyógyászat

A valódi Hatschek-féle

Eternit
Pala és cső
-önnyű, törhetetlen,
lagy- és tűzmentes.

Főelárusító:
GOLDSCHMIDT LAJOS
utóda,

Zádor Oszkár

Tetőfedési vállalata Baja, Sugovica parton. Telefon 210.

Rádiót csak Brusztnál!
Szent István-tér 4. — Telefon 255

KORCSMAI HITELEZÉST

töltő táblák
kaphatók a „CORVIN”-nyomdában.

Csónakmotorok javítása.

Speciális

csónakmotor olaj

magas compressio hatás, korommentes elégés.

Csónak alkatrészek, kirándulási cikkek.

KLUG és SOMBOR

autó-, motor- és gépjavitó műhelye. — Autogen hegesztés.

Mátyás király-tér 1. sz. (Gludovác ház.) Telefon 76.

Autó és motorkerékpár pneumatik

legelő gyártmányúak, frissek, garanciával
autófelszerelések dus válas tekban, nagy
árendeménnyel

legolcsóbban beszerezhető
NAGY JÓZSEF
autópneumatik és alkatrész szaküzletében
Budapest, VI. Andrásy-ut 34
Telefonszám: Interurbán 221-97, 285-63.

Bérbe adom vagy eladom

augusztus 1-ére Erzsébet királyné utca
42. szám alatti

lakóházamat

mely áll 6 szobából, vízvezetékcső
dűszobából, összes mellékhelyiségek-
ből, disz- és konyhakertből, garage-ből
és köcsiszinből.

Érdeklődni lehet:
Weidinger Dezsőnél
Szent Antal-utca 17.

Árjegyzék.

1 drb petroliumfűző 2 lánggal
nélkülözhetetlen a háztartásban 1250
1 drb fürdőkád sroid erős 160 cm
nélkülözhetetlen közs. üksegletti
tárgy 40-
1 drb vízeskanna zománcozva . . . 680
1 . . . . . felmosóveder 160
3 . . . . . alumínium edény erős vastag:
1 fazék, 1 lábos, 1 tál összesen 6-
1 készlet sárgarézfüggönyrud . . . 450
1 drb fűnyíró olló 220
1 köteg horganyzott ruhaszáritó
drót 3-
1 méter kerítésdrót 40-
1 . . . . . zold háló 2-
1 drb mosdóasztal 10-
továbbá teljes konyhaberendezések, tűz-
helyek, mángorlok, kerékpárok
közismert olcsó áron kapható

KRÉNEISZ GÉZA
vaskereskedésében, Baja.

Lerakatok:

DELY Géza
fatelepein.

Telefon: 105.

Saját gyártmányu
nyugagyak
és vas laboriagyak
előnyösen beszerezhető
UTRYNÁL.

Erzsébet kir.né u. 38. Tel 280.

Az egész életben hű barát

SINGER
VARRÓGÉP.

kedvező fizetési feltételek.
Nemcsak havi részletek.

MADE IN U.S.A. SINGER PÉSZV. TÁRS.

Saját gyártmányu
tők és uborkagyalu
prima minőségben, olcsón
kapható

Utry Pál Fiai

Telefon 280. Alapítás 1895.

Irodakisasszony

felvétetik. — Bővebbet

Sándor László
szállítási irodájában.

Kényelmes ülésű személy-

Autó

elyi és vidéki turákra olcsón bérelhető.
Balog Andornál, Baja, Árpád-utca 6.
Telefon 342. sz.

Zongora

rövid fekete, körpáncélos eladó.

Lerakatok:
Wildmann Kálmán, Dezső
Gara.

Liebhauser Lőrinc
Vaskut.

Erdős István
Érseksanád.

Kalmár Samuél
Nemesnádudvar.

Wittner Márton
Bácsbokod.

Kovács János
Bátmonostor.

Telefon 210.

Nyomatott a Corvin-nyomda gyorsrajtóján Baján